

Kỹ thuật chăn nuôi dê thịt và dê sinh sản

1. Làm chuồng trại chăn nuôi dê

Chuồng trại chăn nuôi dê thịt hay chăn nuôi dê sinh sản cũng cần thiết kể làm 3 phần:

- Chuồng nuôi dê: Chuồng nuôi cần đảm bảo sạch sẽ, khô ráo và tránh được nắng nóng, ẩm thấp. Nền chuồng chăn nuôi dê có thể lát bằng xi măng, bằng phẳng để dễ dàng vệ sinh, các cống rãnh thoát nước tiêu và phân dê được thiết kế hợp lý. Chuồng chăn nuôi dê đặt theo hướng Đông Nam là thích hợp nhất, vừa ẩm áp mùa đông vừa mát mẻ mùa hè.

- Lồng dê: Lồng hay còn gọi là cũi dê có thể được làm bằng tre hoặc gỗ tùy ý. Bà con có thể tận dụng những vật liệu sẵn có trong tự nhiên để làm lồng nhốt dê. Lồng nhốt dê có chân cao, cách đất ít nhất 50cm, kích thước rộng từ 1.5 – 2m.

- Sân chơi: Khu vực sân chơi tương đối quan trọng trong thiết kế chuồng trại nhất là đối với chăn nuôi dê thịt. Sân chơi để cho dê đi lại, nô đùa kích thích ăn mau, thịt dai chắc. Sân chơi nên làm nền bằng đất, có hàng rào chắn xung quanh, không gian thoáng mát, không đọng nước ẩm thấp. Diện tích sân chơi thường rộng ít nhất gấp 3 lần chuồng nuôi.

2. Kỹ thuật chăn nuôi dê

Trước bắt kỳ một mô hình chăn nuôi nào, yếu tố con giống đóng vai trò vô cùng quan trọng. Đặc biệt là trong kỹ thuật chăn nuôi dê sinh sản, giống đực tốt giống cái tốt ắt con sinh ra cũng có sức khỏe tốt, mau lớn.

- Cách chọn giống: Lựa chọn những con dê cái lông bóng mềm, thân hình nở nang cân đối, ngực sâu, bầu vú nở rộng. Quan khu vực bầu vú có nhiều mạch máu nổi nhìn thấy được. Ưu tiên chọn những con dê cái có quá trình sinh trưởng vượt trội nhất trong đàn từ lúc sơ sinh đến khi trưởng thành. Đối với dê đực, lựa chọn những con ngoại hình vạm vỡ, khỏe mạnh, 4 chi vững chắc, nhanh nhẹn, hăng hái và đặc biệt 2 quả tinh hoàn to, đều.

- Thức ăn chăn nuôi dê: Theo kỹ thuật chăn nuôi dê từ dân du mục, thức ăn chăn nuôi dê rất đa dạng bởi đây là loài ăn tạp: cỏ tự nhiên, cỏ bụi, lá cây, rom rạ, củ quả, thức ăn tinh... Có thể thấy thức ăn cho chăn nuôi dê khá tương đồng với chăn nuôi trâu, bò. Trong khẩu phần ăn của dê, thức ăn thô chiếm khoảng từ 55 đến 70%, còn lại là thức ăn tinh.

- Quy trình chăm sóc chăn nuôi dê theo độ tuổi:

+ Dê con dưới 10 ngày tuổi: Ngay sau khi sinh, dê cần được lau khô, cắt rốn và cho bú sữa mẹ lần đầu. Khi cắt rốn cần người có kinh nghiệm, phải vuốt sạch máu và để lại 3-4 cm cuống rốn. Dê con cần được giữ ấm, tránh tiếp xúc với môi trường bên ngoài nhiều vi khuẩn và mầm bệnh.

+ Dê con từ 11 đến 45 ngày tuổi: Cho dê bú sữa mẹ khoảng dưới 1lít/ngày, cho bú ban ngày và tách mẹ vào ban đêm. Giai đoạn này cho dê con theo mẹ là đủ sữa chứ không cần bổ sung sữa ngoài. Ngoài ra, lúc này dê con đã có thể ăn một số loại thức ăn dễ tiêu như: chuối chín, bột đậu nành và một số loại cỏ non sạch nên bà con cho ăn kết hợp.

+ Dê đang phát triển 46 ngày tuổi đến trưởng thành: Trong quá trình đang tuổi lớn, dê rất cần bổ sung khẩu phần ăn nên bà con có thể cho dê ăn kèm thức ăn tinh từ 50 đến 100g và tăng dần lên theo sự phát triển của dê. Trong giai đoạn này, dê con cũng sẽ đến lúc cai sữa mẹ và thức ăn chủ yếu cho dê là thức ăn tinh và các loại rau củ quả, ngũ cốc... Sau 3 tháng, dê phát triển mạnh cần cho chăn thả cùng bố mẹ, cho ăn đa dạng các loại thức ăn thô, kết hợp lẫn thức ăn tinh. Nếu chăn nuôi dê thịt thì thông thường sau khoảng 6 tháng nuôi là bà con có thể xuất bán tùy theo cân nặng và nhu cầu thị trường nông sản.

3. Một số lưu ý về kỹ thuật chăn nuôi dê sinh sản

Đối với mục đích chăn nuôi dê sinh sản thì bà con cần chú ý một số giai đoạn sau:

- Dê có chu kỳ động dục khoảng 21 ngày, thời gian mang thai cho đến khi đẻ 145 – 157 ngày. Bà con cần chú ý mốc thời gian này để sẵn sàng chuẩn bị dụng cụ đỡ đẻ trước 1 tuần trước ngày dê đẻ.

- 2 tháng cuối khi sắp đẻ là thời điểm dê có nhu cầu thức ăn cao nhất nên cần đảm bảo đủ lượng thức ăn để dê nuôi thai tốt nhất.

- Giai đoạn sắp đẻ cũng không nên chăn thả mà nhốt dê riêng chuồng với dê đực tránh dê đực làm phiền, giữ sức cho dê cái và tránh xảy thai.

- Những con dê chữa lú đầu cần xoa bóp bầu vú kích thích nhẹ cho tuyến sữa phát triển sau này nuôi con.

Như vậy chăn nuôi dê là một trong những nghề rất tiềm năng. Nếu nắm bắt tốt kỹ thuật chăn nuôi dê từ khâu chọn giống cho đến cách làm chuồng trại cùng

cách chăm sóc theo giai đoạn độ tuổi chắc chắn bà con sẽ có nguồn thu không nhỏ từ mô hình chăn nuôi dê của mình.